

Římská Gerulata a její vojenské posádky

David Hons

ÚAM FF MU

Obsah:

1. Co byla Gerulata?
2. Stavební fáze Gerulaty
3. Posádky Gerulaty
4. Nálezy militárií

1. Co to byla Gerulata

-jeden z obranných bodů v Limes Romanus

- obranná funkce i obchodní bod s civilním zázemím

2. Stavební fáze Gerulaty

Fáze I.

- Stavební fáze I. 2., pol. 1. st. n. l. – 2. pol. 2. st. n.l.

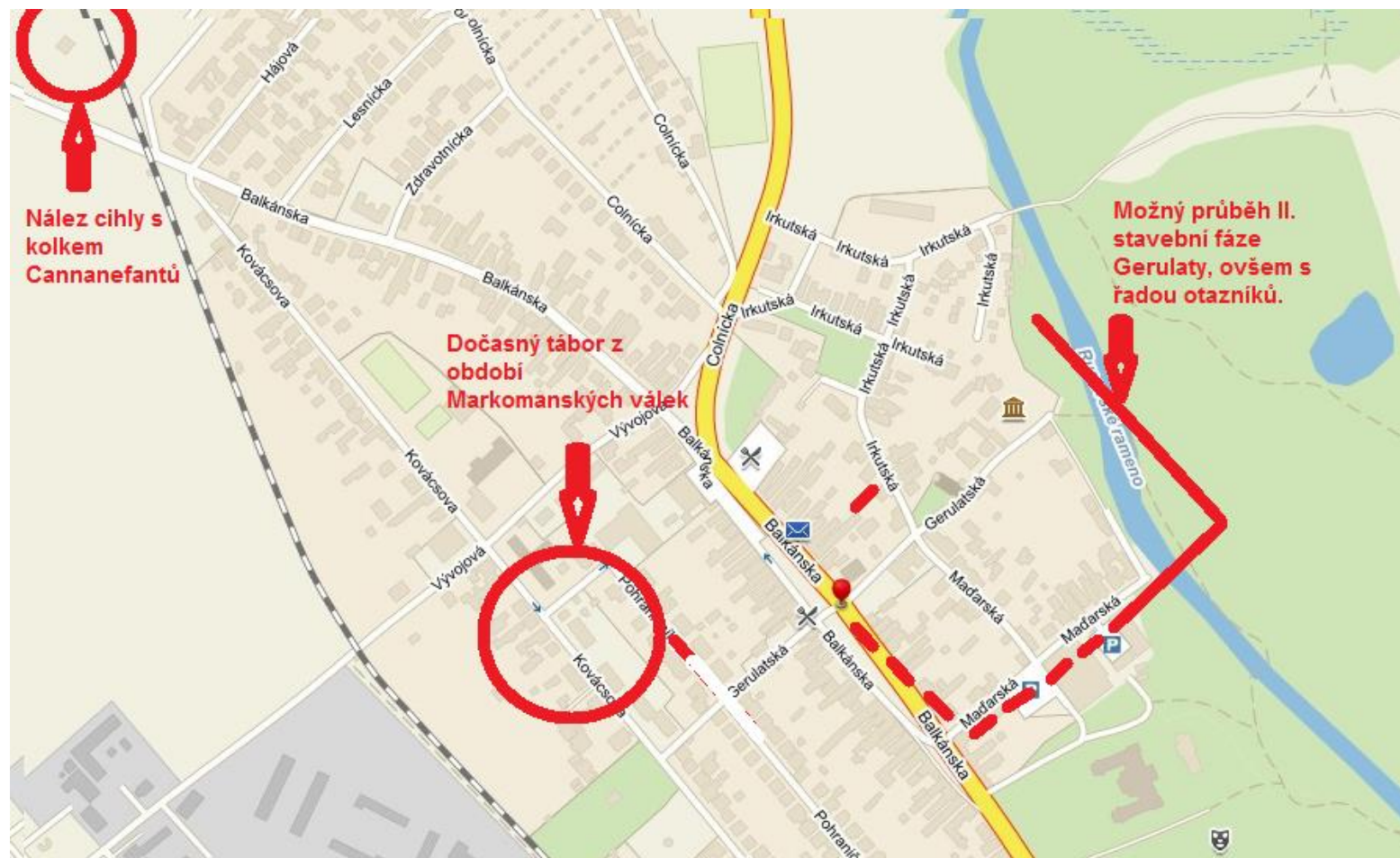
Zdroj obrázku: (Schmidtová 2012)

2. Stavební fáze Gerulaty

Fáze II.

- Stavební fáze II., průběh 2. pol. 2. st. n. l. – přelom 3.-4. st. n. l.

Vzor části obrázku: (Schmidtová 2012)

2. Stavební fáze Gerulaty

Fáze III. a IV

- Stavební fáze III. poč. 4. st. – 375 n. l., fáze IV. povalentinianovské období cca 380 n.l. a dál
- tzv. burgus – masivní věžovitá stavba (zeleně vyznačen)

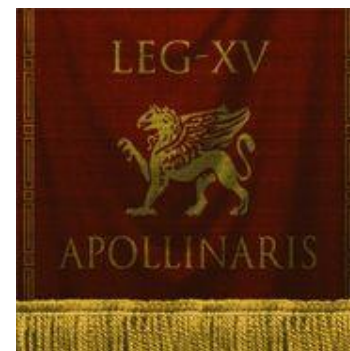
3. Vojenské posádky Gerulaty

Od založení ke Cannanefatům

(Cohors V Lucensium Callaecorum)

Dvě možné
zakládající jednotky
tábora Gerulaty

XV. legie Apollinaris

Dvě legie, které se
zřejmě do značné
míry podíleli na
výstavbě Gerulaty

Vlevo: legie X. (Gemina et Pia
Fidelis, LEGXGPF)
a vpravo: legie XIV. (Gemina
Martia Vitrix, LEGXIIIGMV).

3. Vojenské posádky Gerulaty

Od založení ke Cannanefatům

Ilustrační foto vzhledu
pomocných římských jízdních
jednotek

Nález cihly s kolkem jednotky Kannanefatů

3. Vojenské posádky Gerulaty

Markomanské války

II. Italická legie Zbožná

II. legie Pomocná

3. Vojenské posádky Gerulaty

Poslední Římané

Ilustrační foto římských
jízdni lukostřeleckých
oddílů.

Podle Notitia dignitatum
působil v Gerulatě jízdni
lukostřelci.

4. Nálezy militárií

Vlevo: římský gladius, nález z Gerulaty poloha „Pri farskej sýpke“, železný s kostěnou rukojetí, přelom 1. a 2. st. n. l.

Vpravo: dolabra, římská sekera/nástroj s multifunkčním využitím
Dole: chránič dolabry

Zdroj obrázku: (Schmidtová 2012)

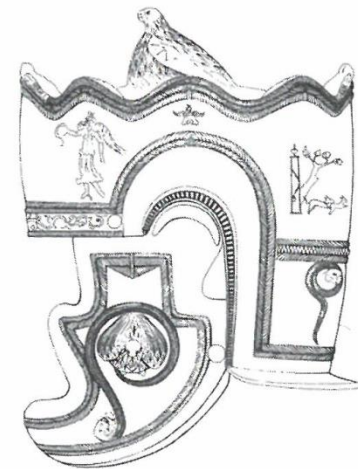
Ilustrační foto, zdroj Google, odkaz na konci

4. Nálezy militárií

Slavnostní římská bronzová přilba z 2. st. n. l., typ Guisborough, poloha Gerulata-Rusovce

Zdroj obrázku: (Schmidtová 2012)

Literatura:

Harmadyová, K. – Rajtár, J. – Schmidtová, J. 2008: Hranice rímskej ríše. Nitra.

Hošek, R. 1984: Tituli Latini Pannoniae Superioris annis 1967-1982 in Slovacia reperti. Praha.

Musilová, M. – Turčan, V. a kol. 2010: Rímské památky na strednom Dunaji. Bratislava.

Schmidtová, J. 2000: Gerulata v Bratislavě-Rusovcích. In: PAM 3/2000. Bratislava, 10-13.

Schmidtová, J. 2007: Die vorrömische und frührömische Besiedlung von Gerulata. In: Franz Humer (Hrsg.): Legionsadler und Druidenstab.

Vom Legionslager zur -Donaumetropole. Amt der NÖ Landesregierung – Abteilung Kultur und Wissenschaft: St. Pölten, 133–137

Schmidtová, J. 2012: Rusovce: rímsky vojenský kastel Gerulata a jeho zázemie. In: T. Štefanovičová -J. Šedivý (Eds.): Najstaršie dejiny

Bratislavy. Bratislava, 260-275.

Schmidtová, J. - Barta, P. 2014: Výskum priekopy rímskeho tábora Gerulata II v Rusovciach v roce 2009. In: Zborník Slovenského národného muzea – Supplementum 8. Bratislava, 141-154.

Schmidtová, J. - Matulová-Bartová, N. 2014: Dočasný tábor v priestore Gerulaty. PAM 1/2014, 2-4.

Varsík, V. 2000: Vidiecke sídlisko v zázemí kastela Gerulata. In. PAM 3/2000. Bratislava, 15-17.

Zdroje obrázků:

[-https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#imgrc=zh6hp3bnDgIWXM%3A](https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#imgrc=zh6hp3bnDgIWXM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#imgrc=fzjN8N5SonbP7M%3A](https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#imgrc=fzjN8N5SonbP7M%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#tbm=isch&q=orel+%C5%99%C3%ADmsk%C3%A9+legie+s.p.q.r.&imgrc=RRfoNe0HoMHh5M%3A](https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#tbm=isch&q=orel+%C5%99%C3%ADmsk%C3%A9+legie+s.p.q.r.&imgrc=RRfoNe0HoMHh5M%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#tbm=isch&q=limes+romanus+na+slovensku+mapa&imgrc=ZdxbfKJocVXsnM%3A](https://www.google.cz/search?q=dolabra+obr%C3%A1zky&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiNwp-vt77LAhXnC5oKHcr5B7oQ_AUIBigB#tbm=isch&q=limes+romanus+na+slovensku+mapa&imgrc=ZdxbfKJocVXsnM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=Cohors+V+Lucensium+Callaecorum&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwie6oar_r_LAhXGhHIKHZn4AdgQ_AUICGc&biw=1242&bih=585#imgrc=Y92veTOffAiCMM%3A](https://www.google.cz/search?q=Cohors+V+Lucensium+Callaecorum&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwie6oar_r_LAhXGhHIKHZn4AdgQ_AUICGc&biw=1242&bih=585#imgrc=Y92veTOffAiCMM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=legie+XV.&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjU4Zbc_r_LAhXiEXIKHcdeAW0Q_AUIBigB#tbm=isch&q=legio+xv+apollinaris&imgrc=y5ZiH-RjGKFUSM%3A](https://www.google.cz/search?q=legie+XV.&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjU4Zbc_r_LAhXiEXIKHcdeAW0Q_AUIBigB#tbm=isch&q=legio+xv+apollinaris&imgrc=y5ZiH-RjGKFUSM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=legio+ii+adiutrix&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwigntjMgMDLAhVj_3IKHYIiCYUQ_AUIBigB#imgdii=Px2-i_zQA8R_gM%3A%3BPx2-i_zQA8R_gM%3A%3BNBNX_TG_7CS_dM%3A&imgrc=Px2-i_zQA8R_gM%3A](https://www.google.cz/search?q=legio+ii+adiutrix&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwigntjMgMDLAhVj_3IKHYIiCYUQ_AUIBigB#imgdii=Px2-i_zQA8R_gM%3A%3BPx2-i_zQA8R_gM%3A%3BNBNX_TG_7CS_dM%3A&imgrc=Px2-i_zQA8R_gM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=legio+ii+italica+pia&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiB-6DR_7_LAhXiQnIKHcd5Dd4Q_AUIBigB#imgrc=Joeuwl8ZfvlUM%3A](https://www.google.cz/search?q=legio+ii+italica+pia&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiB-6DR_7_LAhXiQnIKHcd5Dd4Q_AUIBigB#imgrc=Joeuwl8ZfvlUM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=legio+x+gemina+pia+fidelis&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiA_8q8gCDAhXFa3IKHZQbBp4Q_AUIBigB#imgrc=XeSuLxfnOGs1RM%3A](https://www.google.cz/search?q=legio+x+gemina+pia+fidelis&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiA_8q8gCDAhXFa3IKHZQbBp4Q_AUIBigB#imgrc=XeSuLxfnOGs1RM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=legio+xiv+gemina+martia+victrix&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjK54nbgcDLAhVKfHIKHXZLACwQ_AUIBigB#imgrc=9pxsFiMUGzejqM%3A](https://www.google.cz/search?q=legio+xiv+gemina+martia+victrix&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjK54nbgcDLAhVKfHIKHXZLACwQ_AUIBigB#imgrc=9pxsFiMUGzejqM%3A)

[-https://www.google.cz/search?q=%C5%99%C3%ADm%C5%A1t%C3%AD+j%C3%ADzdn%C3%AD+lukost%C5%99elci&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi4w7SQg8DLAhUD83IKHSriCnQQ_AUIBygC#imgrc=vDsMF7RFMKc1zM%3A](https://www.google.cz/search?q=%C5%99%C3%ADm%C5%A1t%C3%AD+j%C3%ADzdn%C3%AD+lukost%C5%99elci&espv=2&biw=1242&bih=585&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi4w7SQg8DLAhUD83IKHSriCnQQ_AUIBygC#imgrc=vDsMF7RFMKc1zM%3A)